

L. dz. 240/43

SABANILLA
L. dz. 163/43.

5. Października 1943.r.

M. 4.

R A P O R T ORGANIZACYJNY NR. 13.

(Za WRZESIEŃ 1943.r.)

I. Kierownictwo Placówki i personel stały.

1) PEDRO - Kierownik Placówki. Personalja znane.

W okresie sprawozdawczym opracował raporty sytuacyjny, organizacyjny, notatki specjalne, utrzymywał kontakty zewnętrzne, kontakty z poselstwem i z attaché wojskowym, szyfrował i rozszyfrowywał depesze.

Wykonał szereg prac pokrywkowych w charakterze asystenta morskiego przy attaché wojskowym, uczestniczył w uroczystościach "tygodnia niepodległości brazylijskiej" (4. września - 13. września) (w mundurze) i t.p.

Utrzymywał kontakt ze STANISŁAWEM, zastępował of. wyw. w pracach KW (Wobec wyjazdu służbowego tego ostatniego). Kierował całością prac Placówki.

2) JANKOWSKI - Oficer Wywiadowczy Placówki. Personalja znane.

Utrzymywał kontakty z TOMASZEM i z agentami w Rio (w pierwszej połowie miesiąca), opracował raport KW, prowadził księgowość i kasę. W okresie sprawozdawczym wyjechał w połowie miesiąca w podróż służbową do Kurytyby i São Paulo, nawiązał szereg nowych kontaktów, przeprowadził przegląd sieci Placówki w terenie, zreorganizował sieć parańską.

Pracownik wysoko wartościowy.

3) PEGAR - Tłomacz i siła pomocnicza Placówki. Personalja znane.

W okresie sprawozdawczym opracował szereg raportów prasowych, prowadził stały przegląd prasy, prowadził cenzurę listów ochotników (w zastępstwie nieobecnego Jankowskiego), prowadził kartotekę KW, przepisywał na maszynie, tłumaczył materiały dla Tomasza i Stanisława. Pracownik bardzo wartościowy.

4) SPRYCIARZ - Kierownik podplacówki SALTA. Personalja znane.

Utrzymywał kontakt perijodyczny z Placówką w sensie raczej "towarzyskim", dostarczył parę wiadomości KW.

Wobec nieuregulowania jeszcze sprawy SPRYCIARZA i SALTY przez Centralę korespondował z Centralą bezpośrednio.

SPRYCIARZ w omówionym okresie korzystał kilkakrotnie z pomocy Placówki w jego sprawach prywatnych.

II. Sieć organizacyjna oraz informatorzy.

a) SABANILLA.

A) Rio de Janeiro.

- 1) MAKOWSKI - Nr.ew.5185.-Personalja znane.
Utrzymywał kontakty z czarną giełdą Rio, dostarczał szeregu wiadomości cennych i był pomocny w rozpracowywaniu szeregu osób.
Informator wartościowy.
- 2) BERGER - Nr.ew.5186.-Personalja znane.
Dostarczał szeregu wiadomości hotelowych.
Informator pożyteczny.
- 3) BENEDICT - Nr.ew.5187.-Personalja znane.
Dostarczał szeregu wiadomości hotelowych.
Informator pożyteczny.
- 4) SZLEM - Nr.ew.5301.-Personalja znane.
Dostarczał szeregu wiadomości z terenu ekonomiczno-handlowego.
Jest pożyteczny.
- 5) OCHOTNIK - Nr.ew.5302.-Personalja znane.
W okresie sprawozdawczym wykonał szereg zadań z terenu kolonji angielsko-amerykańskiej (przemysłowej).
Jest pożyteczny.
- 6) BOLESZAW - Nr.ew.5188.-Personalja znane.
W okresie sprawozdawczym wyjeżdżał na "interior" do stanu ESPIRITO SANTO skąd przywiózł szereg bardzo ciekawych wiadomości.
W dalszym ciągu dostarcza wielu informacji z terenu lotnictwa i z Ministerstwa Lotnictwa (wojskowych, politycznych i przemysłowych)
Informator wysoko wartościowy. Całkowicie ideowy.
- 7) ARNOLD - Nr.ew.5189.-Personalja znane.
Dostarczał szeregu wiadomości z odcinka rekrutacyjnego.
Informator pożyteczny.
- 8) SYK - Nr.ew.5307. -Personalja znane.
Wykonał kilka spraw zleconych. Opracował materiały polityczno-sytuacyjne. Dostarczał cennych wiadomości z polityki wewnętrznej brazylijskiej.
Informator wartościowy.

B) São Paulo.

- 9) MARTINS - Nr.ew.5303. -Personalja znane.
Dostarczył cennego materiału ze stanu i z miasta São Paulo,
wykonał szereg zadań zleconych.
Pracownik bardzo wartościowy.
- 10) MOLIER - Nr.ew.5305. -Personalja znane.
Dostarczył pożytecznych wiadomości z dziedziny KW.
Informator pożyteczny.

C) Curitiba i stan Paraná

- 11) LWOWSKI - Nr.ew.5305.- Personalja znane.
W omawianym okresie nadesłał szereg raportów ogólnych i KW.
Wykonał szereg zadań specjalnych.
Pracownik pożyteczny, choć nie bez wad.

D) Rio Grande do Sul.

- 12) GGUARANY - Nr.ew.5304. -Personalja znane.
Dostarczył szeregu b.cennych wiadomości na temat ukraiński
z terenu (Rio Grande, Paraná), oraz wiadomości typu KW.
Informator wartościowy.

INFORMATORZY NARAZIE BEZ PRZYDZIELONYCH NUMEROW.

A) Rio de Janeiro

- 13) „TERESA” - IRENA WINKLEWSKA, lat 28, ur. w Curitiba, rozwódka.
Otrzymała posadę w DEPARTAMENCIE POCZT I TELEGRAFÓW w dziale
cenzury polskiej dzięki staraniom żony PEDRO, która WINKLEW-
SKĄ zna od dziecka. WINKLEWSKA została uprzednio przygotowana
przez PEDRO do pracy dla Firmy. Po zdaniu egzaminu konkurso-
wego pracuje na nowym stanowisku już od miesiąca w charakterze
narazie jedynej cenzorki listów polskich, oraz listów niemieck-
kich (razem z innymi cenzorami) i hiszpańskich.
Dostarczyła dotąd wiadomości bardzo cennych i wyczer-
pujących. Inteligentna, sprytna, wartościowa.
- 14) WYSOKI - Personalja znane.
Kontakt osłabł z Wysokim. Jednakże w omawianym czasie dostarczył
szeregu wartościowych wiadomości.

B) Curitiba i stan Paraná.

- 15) FELIX - Personalja znane.
W omawianym okresie wyjechał na swoje stanowisko do Kurytyby. Dostarczał wielu i bardzo cennych wiadomości, zwłaszcza jeśli chodzi o "konkurencję". Placówka uważa jednak za bardzo potrzebny kontakt z nim i może go wykorzystać w wielu kierunkach. Informator wartościowy.
- 16) KLON - Personalja znane.
W pierwszej połowie omawianego okresu zachowywał nakazane milczenie. Podczas pobytu JANKOWSKIEGO w Curitybie nawiązał kontakt, jak to było nakazane i dostarczył bardzo wielu ciekawych i cennych wiadomości.
Dobry informator.
- 17) KUNDZIO - Personalja znane.
Dostarczył szeregu wiadomości o znaczeniu lokalnym. Można będzie go wykorzystywać od czasu do czasu.

b) PODPLACÓWKA SALTA.

Sieć SALTY kierownikowi placówki SABANILLA nie jest znana. Placówka w dalszym ciągu podtrzymywała stosunki towarzyskie z kierownikiem podplacówki SALTA - SPRYCIARZEM, który od czasu do czasu dostarcza Placówce wiadomości KW, przeważnie już Placówce znanych z innych źródeł; wobec wyraźnych poleceń Centrali, aby czekać na dalsze instrukcje, kierownik Placówki innych kroków w stosunku do SALTY nie przedsięwbrał. SPRYCIARZ nie okazuje listów pisanych do Centrali, jak również nie komunikuje obecnie kierownikowi Placówki w jakim kierunku pracuje.

Placówka sądzi, że byłoby z korzyścią dla sprawy, gdyby stosunek SALTY do SABANILLI i odwrotnie został przez Centralę uregulowany w myśl wniosku Placówki zawartego w meldunku Placówki do Centrali L.dz.134/43 z dnia 16 sierpnia b.r., punkt 6 i 7. Odkładanie uregulowania tej sprawy komplikuje bardzo pracę na tym terenie i może być niepotrzebnie źródłem konfliktu.

III. Sieć towarzyska.

A. Rio de Janeiro.

18) OLEK.-	Wykorzystywani w zakresie wiadomości "kasynowo towarzyskich".
19) KAROL.-	

- 20) DOKTOR - .W omawianym okresie był w Rio de Janeiro nieobecny.
- 21) DZIUNIA - . Dostarczyła kilka wiadomości cennych z Min.Poczt i Telegrafu.
- 22) WARCHOL - .Dostarczył szeregu wiadomości z terenu robotniczego z interioru.
- 23) SARENKA - .Dostarczyła wielu wiadomości z życia "towarzyskiego" Rio de Janeiro.
- 24) LADY - . W dalszym ciągu b.cenny informator nieświadomy z terenu "kasynowego" i półświatka.Dostarczyła w omawianym czasie wielu wiadomości.
- 25) GADUŁA - . Również cenny informator nieświadomy.Podtrzymywał kontakt,jak dawniej,dostarczając wielu cennych wiadomości z terenu wewnątrzno-politycznego Brazylii.

B. Curitiba.

Sieć nieświadomych informatorów LWOWSKIEGO obejmuje kilkanaście osób i jest przez niego stale wykorzystywana.

C. São Paulo.

Sieć nieświadomych informatorów MARTINSA obejmuje kilkanaście osób i jest przez niego stale wykorzystywana.

- Zarówno sieć nieświadomych informatorów w Paranie,jak i w São Paulo zostanie w najbliższym czasie dokładnie podana do wiadomości Centrali.Podplacówki (LWOWSKIEGO w Curitibie i MARTINSA w São Paulo) otrzymały odpowiednie instrukcje podczas pobytu na ich terenie JANKOWSKIEGO.

IV.Nawiązanie w okresie sprawozdawczym nowych kontaktów.

W okresie sprawozdawczym Placówka pracowała głównie nad pogłębieniem licznych kontaktów,nawiązanych w ostatnich dwóch miesiącach (lipiec i sierpień).Najcenniejszym kontaktem jest niewątpliwie TERESA.

W okresie sprawozdawczym zaszedł duży fakt "kontaktowy" dla Placówki dzięki nawiązaniu nareszcie kontaktu z miejscowym STANISŁAWEM.Szczegóły nawiązania tego kontaktu Placówka podała w NOTATCE SPECJALNEJ L.dz.160/43 z dnia 27.Września 1943.r. Kontakt ze STANISŁAWEM rozwija się pomyślnie.

V. Opanowanie terenu i ogólne wyniki pracy.

Po okresie ściśle organizacyjnym (Raport Org.N.12.) Placówka położyła nacisk w pracy na zgromadzenie, intensywniej niż dawniej, materiałów. Było to tym możliwe, że w okresie sprawozdawczym of. wyw. Placówki odbył dużą podróż w teren do główniejszych ośrodków pracy Placówki poza Rio de Janeiro (Curitiba, São Paulo), a BOLESŁAW wyjeżdżał na północ do stanu Espírito Santo.

Dzięki zorganizowanej sieci i dzięki dobrym stosunkom zarówno z Attaché Wojskowym, jak z siecią rekrutacyjną, jak również z Poselstwem i siecią konsularną, Placówka mogła w omawianym okresie trzymać "rękę na pulsie" prawie wszystkich spraw, które ją interesowały w kolonjach polskiej, ukraińskiej, żydowskiej, litewskiej, rosyjskiej, ~~niemieckiej~~ niemieckiej i włoskiej.

Również w dziale "sytuacji wewnętrznej", dzięki kontaktom, posiadanym przez Placówkę, można mówić o "opanowaniu terenu".

Placówka w dalszym ciągu jaknajściślej współpracuje z ATTACHE WOJSKOWYM, dostarczając mu materiały, jego interesujące, i uzyskując od niego chętną pomoc we wszystkich sprawach.

W dalszym ciągu również współpracuje Placówka z Poselstwem i samym Ministrem. Jednakże na tym terenie daje się stale wyczuwać mocna rezerwa, wynikająca nie ze stosunków na terenie Brazylijskim, a pochodząca, jak się zdaje ~~na skutek~~ z instrukcji, jakie otrzymuje tutejsze Poselstwo z góry od MSZ. W każdym razie współpraca POSELSTWA z KONKURENCJĄ jest widoczna, choć Placówka nie może określić na ile efektywna. Raczej mało daje rezultatów. Wszystko to jednak nie ułatwia wzajemnego stosunku z Placówką, która ze swej strony jest jaknajbardziej lojalna.

Pokrywką Kierownika Placówki, JANKOWSKIEGO i PEGARA, jako oficera asystenta morskiego attachatu i urzędników attachatu w dalszym ciągu działają, zadawałajaco. Kierownik Placówki przewiduje, że w razie likwidacji rekrutacji polskiej na terenie Brazylii co ma nastąpić około stycznia 1944.r., JANKOWSKIEMU i Pegarowi zmieni się pokrywkę. Poselstwo przyrzekło pomoc w tym względzie.

VI. Trudności i prośby.

Nadal najpoważniejszą trudnością jest brak bezpośredniego kontaktu Kierownika Placówki z TOMASZEM, co wystąpiło jaskrawie w czasie nieobecności JANKOWSKIEGO w Rio. Chociaż bowiem Tomasz jaknajskrupulatniej przysyłał woźnego po pocztę, to jednak Placówka czuła się skępowana, no i, oczywiście, o wymianie materiałów z Tomaszem nie było mowy.

Placówka nadal prosi o uregulowanie tej sprawy z góry.

Również przechodzi w "trudność" brak regulaminowej i instrukcyjnej podstawy stosunku SABANILLI do SALTU, co wyłuszczyła Placówka przy omawianiu SABANILLI.

Placówka prosi o możliwie spieszne uregulowanie tej sprawy.

VII. Sprawy budżetowe.

W obecnym stanie organizacyjnym budżet jest wystarczający. W nadesłanej jednak INSTRUKCJI, gdzie podany jest przez CENTRAŁĘ nowy budżet, nie powiedziane jest w jakim stopniu budżet ten obejmuje również SALTĘ, którą dotąd SABANILLA opłaca, nie mając nad nią żadnej kontroli rzeczowej.

VIII. Zamierzenia na przyszłość.

Po zrealizowaniu materiałowemu wyniku podróży JANKOWSKIEGO w teren, Placówka zamierza skierować na południowo-zachód swoją uwagę, gdzie ostatnio Niemcy zaczynają podnosić głowę w różnych ruchach "ideową pro-koalicyjnych". W tym celu Placówka zamierza wysłać ~~W~~ podróż objazdową swego najlepszego informatora BOLESŁAWA. (do stanów MINAS GERAIS i GOYAS.)

Reszta w dalszym ciągu jak w Raporcie Organizacyjnym N.12.

IX. Współpraca z Tomaszewskimi.

Poza tym (co jest bardzo dużo), że Tomaszewscy bardzo regularnie i bardzo solidnie odbierają i dostarczają Placówce pocztę od i do Centrali, oraz od i do Steffala, w okresie sprawozdawczym stosunki z TOMASZEM były w impasie. Przyczynia się do tego nie tylko nieobecność w Rio (który bawi w Anglii) Tomasza, który stale podtrzymywał kontakty z JANKOWSKIM, lecz również brak kontaktu z Tomaszewskimi wogóle Kierownika Placówki.

Kierownik Placówki nadal odnosi wrażenie, że główną przyczyną takiego stanu rzeczy jest SPRYCIARZ.

X. Współpraca ze Stanisławskimi.

Współpraca ze STANISŁAWSKIMI rozwija się bardzo pomyślnie. Szczegóły w raporcie specjalnym L.dz.160/43. z dn. 27. września 43.r.

XI. Różne.

